ORĘDOWNIK URZĘDOWY
MIASTA BYDGOSZCZY

Redakcja i Administracja:
Magistrat miasta Bydgoszczy ratusz pokój 15. Czynna codziennie od 8-mej do 3-ciej po poł. Za redakcję odpowiada radca Tytus Podoski.

Prenumerata: miesięcznie 50 groszy

Ogłoszenia:
Wiersz szerokości 66 mm 20 groszy. Przy powtarzającem się ogłoszeniu udzielamy rabatu

Nakładem: Magistratu Miasta Bydgoszczy. Drukiem Drukarni Bydgoskiej S. A. (Dz. Bydg.)

№ 12. | Bydgoszcz, piątek, dnia 15 lipca 1927 r. | Rok XLIV.

Treść numeru 12:

165.

Wojewoda Poznański.

Licz. dz. 5738/27 — V.

Wojewódzki clearing pracy nr. 16.

Wolne miejsca: W Państwowych Urzędach Pośrednictwa Pracy i Ekspozyturach.

P. U. P. P. Bydgoszcz: 3 sługi na wieś, 2 parobków do gospod. 2 kotlarzy na wyjazd, 1 modelarz, 3 organmistrzów na instrumenty dęte, 2 specjalistów na ozdoby choinkowe.

Wolne miejsca dla terminatorów.

P. U. P. P. Bydgoszcz: 1 uczeń malarski.

Poszukują pracy: w Państwowych Urzędach Pośrednictwa Pracy i ich Ekspozyturach.

P. U. P. P. Bydgoszcz: 65 ślusarzy, 29 kowali, 8 palaczy, 9 monterów, 5 blacharzy, 7 mechaników, 9 szoferów, 4 formiarzy, 5 tokarzy, 3 maszynistów, 3 topniarzy, 12 murarzy, 8 dekarzy, 9 cieśli, 8 malarzy, 3 zdunów, 3 brukarzy, 5 tapicerów, 4 pilarzy, 19 stolarzy, 6 koszykarzy, 11 kołodziei, 4 bednarzy, 17 szewców, 4 steperki, 9 siodlarzy, 5 składaczy, 2 nakładaczki, 26 piekarzy, 4 cukierników, 12 rzeźników, 2 browarzy, 5 młynarzy, 22 krawców, 22 krawcowe, 5 czapników, 2 lakierników, 7 ogrodników, 12 ofic rolnych, 2 nauczycieli, 4 nauczycielki, 10 techników, 58 biuralistów, 42 biuralistek, 85 handlowców, 14 ekspedjentek, 78 innych umysłowych, 7 inw. wojen. c. p., 17 inw. wojen. l. p. 12 sług żeńskich, 10 gastronomików, 220 robotnic, 922 robotników, niewykwalif.

Za Wojewodę:

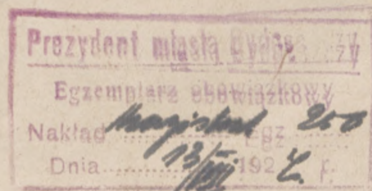
(—) **Wołłowicz,**

w z. Naczelnika Wydziału Pracy i Opieki Społ.

166.

OBWIESZCZENIE.

W ostatnim czasie stwierdzono, że rybacy i handlarze ryb coraz częściej sprzedawają na targach i przesyłają koleją ryby poniżej miary, określonej § 1 przepisów policyjnych z dnia 29

marca 1917 r. (Dziennik Minist. Roln. z 1917 r., str. 153) oraz uwidocznionej na odwrotnej stronie karty rybackiej.

Wobec tego, by podobnym licznym wypadkom, przynoszącym prawidłowej gospodarce rybnej poważne straty zapobiec przypominam, że obowiązujące minimalne wymiary ryb, liczą od końca pyska do końca ogona, stosownie do danych na kartach rybackich, są następujące:

jesiotr	100 cm.
węgorz, łosoś, troć, sandarz po	35 cm.
brzana (barwna), szczupak, alcza, sieja bałtycka po	28 cm.
leszcz	25 cm.
lipień, jaź, kleń, świńka po	20 cm.
pstrąg strumienny, lin, po	18 cm.
okoń, płotka, wzdręga w rzece po	15 cm.
okoń, płotka, wzdręga w jeziorze po	13 cm.

W końcu wyjaśniam, że w myśl § 7 rozporządzenia policyjnego z dnia 20. III. 1917 do pruskiej ustawy rybackiej z dnia 11. V. 1916 r. (Dz. Min. Roln. str. 153), oraz wydanych do § 8 tegoż rozporządzenia obwieszczeń prezesa regencji poznańskiej z dn. 3. IV. 1917 r. (Dz. Urzęd. str. 20) i prezesa regencji bydgoskiej z dn. 2. IV. 1927 r. (Dz. Urzęd. str. 176), ryby poniżej przepisanej miary wolne są od zakazu:

1) jeżeli pochodzą z zakładów hodowli ryb, lub z wód zamkniętych i są przeznaczone do obsady innych wód,

2) jeżeli pochodzą z zakładów hodowli ryb, lub sztucznych stawów rybnych skąd muszą być usunięte dla nowej obsady, wówczas zakaz rynkowy ich nie dotyczy,

W tych wypadkach właściciel transportu wykazać się powinien świadectwem pochodzenia ryb (miejsce i czas połowu), wystawionem przez uprawnionego do rybołóstwa i uwierzytelnionym przez miejscową władzę policyjną.

Również ryby niemiarowe, pochodzące z zagranicy, lub z okręgów, gdzie obowiązują inne miary minimalne, wolne są od zakazu rynkowego, o ile właściciel transportu wykazać może świadectwem pochodzenia.

Odnośne organa otrzymały odpowiednie zarządzenie ścisłego nadzoru nad przestrzeganiem powyższego i w wypadku przekroczenia winnych pociągną do odpowiedzialności w myśl § 53 wspomnianych przepisów policyjnych.

Bydgoszcz, dnia 14 czerwca 1927 r.

Miejski Urząd Policyjny.

Pl. III. 328 27. III.

167.

Odpis.

Warszawa, 5. V. 1927 r.

Urząd Emigracyjny
przy
Ministerstwie Pracy i Opieki
Społecznej.
Nr. 2890/E. III.

Sprawa rozsyłania reklam,
plakatów i t. p.

Pismo okólne.

Do
wszystkich Towarzystw Okrętowych
w/m.

Powołując się na ust. 1 art. 4 aktu koncesyjnego udzielonego Towarzystwu na r. 1927. Urząd Emigracyjny komunikuje, że rozsyłanie reklam, plakatów, rozkładów odejścia statków i innych druków może być przez Towarzystwo uskuteczniane tylko na wyraźne żądanie osoby zainteresowanej i to w ilości nie przekraczającej 1 egz. każdego druku.

Wszelkie masowe rozsyłanie tych druków lub rozsyłanie na żądanie osoby bezpośrednio zainteresowanej w wyjeździe będzie uważał Urząd Emigracyjny za przekroczenie art. 4 ust. 1 aktu koncesyjnego, pociągające za sobą skutki przewidziane w art. 26 konwencji.

w z. Dyrektora:
(—) **R. Kutyłowski,**
wicedyrektor.

Rozdzielnik:

1. Bałtycko-Amer. Linja.
2. Canadian Pacifis.
3. Cumard Line.
4. Red Star Line.
5. White Star Line.
6. Holland America Line.
7. Skandynawsko-Amerykańska Linja.
8. Unidet States Lines.
9. Comp. Gener. Transatlantique.
10. Cahrgeurs Reunis.
11. Cosulich Line.
12. Królewsko-Hol. Lloyd.
13. Royal Mail Line.
14. Nelson Line.
15. Ste Gener. de Transp. Marja Vapeur.
16. Fabre Line.
17. Seviciul Maritin Roman.

168.

OBWIESZCZENIE.

Zgodnie z regulaminem wyborczym, na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Byłej Dzielnicy Pruskiej z dnia 12 sierpnia 1921 r. o

zmianie ordynacji miejskiej i przeprowadzenia wyborów komunalnych w miastach byłej Dzielnicy Pruskiej (Dziennik Urzędowy nr. 26, poz. 176) oraz z rozporządzeniem Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 30 czerwca 1925 r. (Monitor Polski z dnia 1 lipca 1925 r. nr. 149, poz. 662), podaję do publicznej wiadomości, że listy wyborców do Rady Miejskiej m. Bydgoszczy będą wyłożone do przeglądu w lokalu Urzędu Statystycznego (Ratusz, pokój nr. 5) w czasie od 15—30 lipca br. podczas godzin służbowych od godz. 8-ej do godz. 3-ej popołudniu.

Reklamacje należy wnosić w czasie od 15—30 lipca br. do Magistratu miasta Bydgoszczy.

Bydgoszcz, dnia 1 lipca 1927 r.

Dr. Śliwiński,
prezydent miasta.

169.

OGŁOSZENIE.

W Miejskim Urzędzie Policyjnym zgłoszono następujące przedmioty znalezione: 1 parę rękawiczek skórzanych, 1 marynarkę ciemną i 1 kapelusz.

Prawo własności należy zgłosić w wyżej wymienionym urzędzie, ul. Grodzka 32, pokój 7.

Bydgoszcz, dnia 29 czerwca 1927 r.

Miejski Urząd Policyjny.

Pl. I. 7511—7512—7513/27.

170.

OGŁOSZENIE.

W Miejskim Urzędzie Policyjnym zgłoszono dwa psy przybłąkane (biało-czarny i młody polowczyk).

Prawo własności należy zgłosić w wspomnianym urzędzie, ul. Grodzka 32, pokój 7.

Bydgoszcz, dnia 17 czerwca 1927 r.

Miejski Urząd Policyjny.

Pl. I. 7255—7256/27.

171.

Do

PP. Właścicieli samochodów ku łaskawej uwadze.

Na podstawie zatwierdzenia przez Pana Wojewodę Poznańskiego, z dnia 26 kwietnia 1927 r. (L. dz. 3822/27 V.) w myśl art. 1 Ustawy z dnia 10. VI. 24 r. o społecznem pośrednictwie pracy (Dz. U. R. P. N. poz. 585) i upoważnienia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej (p. 15 okólnika z dnia 2. VIII. 1924 r. N. 1269) pośredniczy Społeczne Biuro Pośrednictwa Pracy „Związku Szoferów przy Chrześc. Z. Z." przy zapotrzebowaniu sił zawodowo-szoferskich.

Społeczne Biuro, które się znajduje w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 2, tel. 1299, prowadzi rejestrację bezrobotnych szoferów według wieku, stanu rodzinnego i kwalifikacji zawodowej.

Uprasza się, w razie zapotrzebowania szoferów, zwrócić się piśmiennie, osobiście względnie telefonicznie z podaniem wymaganych kwalifikacji i warunków.

Biuro Społeczne Porednictwa Pracy
„Związku Szoferów" przy Ch. Z. Z.
Bydgoszcz, ul. Dworcowa 2. Tel. 1299.

172.

PRZETARG OFERTOWY.

Magistrat miasta Bydgoszczy zamierza wydać w drodze przetargu publicznego wykonanie prac murarskich i ciesielskich przy przebudowie sali rady miejskiej.

Ślepe kosztorysy otrzymać można w Urzędzie budownictwa Nadziemnego przy ul. Jana Kazimierza nr. 3, I. ptr., za opłatą 1,— zł, w godzinach urzędowych od godz. 8—3.

Tamże udzielać się będzie potrzebnych wyjaśnień, oraz wyłoży się rysunki do wglądu.

Oferty należy złożyć w zamkniętych kopertach z odpowiednim napisem do piątku, dnia 8 lipca br. godz. 12-tej w południe w wyżej podanym urzędzie.

O tej samej godzinie nastąpi otwarcie ofert.

Magistrat zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru pomiędzy oferentami.

Bydgoszcz, dnia 2 lipca 1927 r.

Magistrat. — Urząd Budownictwa naziemnego.
(—) **Inż. arch. Raczkowski,**
radca budownictwa.

Bud. Nad. 2222/27.

173.

KONTROLA WODOMIERZY.

W dniach najbliższych będzie uskuteczniana kontrola wodomierzy. Celem przyspieszenia kontroli uprasza się ułatwić konrolerom dostęp do wodomierzy. (§ 44 rozp. pol.).

Niedoręczone przy kontroli włościcielom domów kartki z zanowanym wodostanem, mogą być później odebrane w Dyrekcji Kanal. i Wodociągów, ul. Jagiellońska nr. 38, pokój 16.

Bydgoszcz, dnia 10. VI. 1927 r.

Mag. — Dyr. Kanal. i Wodoc.
Ed. Tubielewicz,
decernent.

Bud. Pod. 2304/27.

Obliczenie zmiany kosztów utrzymania w Bydgoszczy

w miesiącu czerwcu 1927 roku.

L. b.	ARTYKUŁY	Norma dzienna dla rodziny 4-osobowej	II poł. maja		II poł. czerwca		Uwagi
			Cena za jednostkę	Koszt dzienny	Cena za jednostkę	Koszt dzienny	
			gr.	gr.	gr.	gr.	
1	Chleb żytni pytlowy	1,23 kg.	67.7	94 4	76,7	94.4	
2	Mąka pszenna	0.25 „	110,0	27,5	110.0	27 5	
3	Kasza jęczmienna	0,05 „	76,0	3.8	80.0	4 0	
4	Fasola	0,05 „	100 0	5.0	100 0	5,0	
5	Ryż	0,15 „	150 0	22,5	150 0	22.5	
6	Kartofle	1,5 „	22,0	33,0	26.0	39.0	
7	Mleko	0,75 ltr.	32,0	24 0	30.0	22.5	
8	Jaja	1,5 szt.	14 7	21,0	15,3	23,0	
9	Masło	0.065 kg.	540,0	35,1	480.0	31,2	
10	Słonina	0 1 „	340.0	34 0	340,0	34,0	
11	Kiełbasa	0,07 „	240.0	16,8	240,0	16.8	
12	Mięso wołowe	0,25 „	290,0	73 5	300 0	75 0	
13	Cukier	0,11 „	150 0	16.5	144 0	15,8	
14	Sól	0,1 „	36.0	3.6	36 0	3,6	
15	Herbata	0,01 „	3600,0	36,0	3400 0	34,0	
16	Kawa zbożowa	0,04 „	110.0	4.4	110,0	4.4	
			—	451,1		452,7	+ 0 35%
	II.						
17	Węgiel kamienny	4,65 kg.	5.8	27,0	5.8	27,0	
18	Drzewo	3 00 „	12.0	36.0	12,0	36 0	
19	Nafta	0,16 „	81,2	13 0	81 2	13 0	
				76,0		76.0	
	III.						
20	Mieszkanie miesięcznie	komorne zasadnicze	844,0	28,1	844 0	28,1	
21	„ „	świadczenia	200.0	6 7	200 0	6 7	
22	Woda dzienna	³/₄ m³	20,0	15 0	20,0	15.0	
				49,8		49.8	—
	IV.						
23	Mydło zwycz. dziennie	0,04	280.0	11.2	280.0	11,2	
24	Tramwaj dziennie	2 przejazdy	20 0	40 0	20,0	40.0	
25	Gazety	1 egzempl.	20,0	20.0	20.0	20,0	
26	Wpis szkolny	1 wpis rocz.	—	13,3	—	13.3	
27	Zeszyty szkolne dziennie	0,22 kaj.	20,0	4 4	20 0	4.4	
28	Fryzjer miesięcznie	1 strzyż.	150.0	5 0	150,0	5 0	
29	Teatr miesięcznie	2 bilety	195,0	13.0	195,0	13,0	
30				106,9		106.9	
	V.						
31	Palto męskie ciepłe	1 na 6 lat	25.000,0	11,6	25.000 0	11 6	
32	Garnitur maryn. m.	1 na 5 lat	27.000 0	15 0	27.000.0	15,0	
33	Ubranie robocze	1 na 1 rok	7.500 0	20,8	7.500 0	20,8	
34	Palto kobiece	1 na 6 lat	25.000,0	11 6	25.000 0	11,6	
35	Suknia świąteczna	1 na 5 lat	12.000,0	6 7	12.000.0	6,7	
	Ubranie kob. codzienne	1 na 1 rok	3.800,0	10,6	3.800 0	10,6	
36	Koszula męska	1 na 1 mies	750,0	25 0	750 0	25.0	
37	Kamasze męskie	3 na 1 rok	3.800,0	31,7	3.800,0	31.7	
38	Zelówki	3 na 1 rok	800,0	4,4	800 0	4.4	
		Rezultat:	—	137,4 821 2 +1,92%	—	137,4 822,8	+ **0.19** %

Bydgoszcz, dnia 30. czerwca 1927 r.

Urząd Statystyczny.

Wyciąg ze statystyki ruchu ludności cywilnej miasta Bydgoszczy od 1 stycznia 1923 r.

A. Ruch naturalny ludności cywilnej według dokumentów stanu cywilnego:

Rok kwartał i miesiąc	Małżeństw	Urodzeń: żywych	Urodzeń: martwych	Urodzeń: ogółem	Urodzeń: w tem nieślubne w procentach	Zgonów: ogółem	Zgonów: w tem niemowląt	Przyczyny śmierci: Dyfterja	Odra i szkarlatyna	Ospa	Grypa	Tyfus	Gruźlica płuc	Zapalenie płuc	Rak	Choroby organów oddechowych	Organiczne cierp. serca, Udar serca	Udar mózgu	Wrodzona słabość do życia	Kurcze	Katar żołądka i kiszek	Zapalenie ślepej kiszki	Zapalenie nerek	Choroby porodu	Słabość, starość	Nieszczęśliwe wypadki	Morderstwo, zabójstwo stracenie	Samobójstwo	Inne choroby	Przewyżka urodz. (Różnica między rubryką 3 i 7.)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
1923 ogół.	754	3182	105	3287	10,2	1630	554	10	11	9	13	9	115	175	80	11	164	77	123	106	168	8	32	3	162	41	4	13	216	1552
1924 „	617	3081	89	3170	10,3	1572	566	8	5	16	16	14	162	181	74	8	131	53	205	104	130	9	34	6	142	42	3	13	296	1509
1925 „	718	3196	90	3286	11,6	1377	466	6	12	8	8	12	132	124	71	5	139	72	121	67	102	.	27	5	94	41	6	23	302	1819
1926 „	683	2891	101	2992	12,4	1670	554	10	41	2	19	13	209	199	78	19	129	85	173	87	127	2	32	8	134	47	11	18	227	1221
1927 I. kw.	159	750	18	768	15,0	413	142	1	2	6	4	5	48	56	26	7	38	23	52	17	23	.	2	1	33	8	3	3	55	337
kwiecień	71	214	8	222	8,1	103	35	.	2	.	4	2	13	14	4	1	8	9	11	1	7	.	4	.	8	1	3	1	10	111
maj	42	221	6	227	12,8	100	35		1		1		14	18	9	1	9	7	10	1	6		4	2	11	6		1	7	112

B. Miejscowy ruch ludności podług policyjnych za- i odmeldowań:

Rok kwartał i miesiąc	Przypływ: Polaków	Przypływ: Niemców	Przypływ: Innych	Przypływ: Razem	Odpływ: Polaków	Odpływ: Niemców	Odpływ: Innych	Odpływ: Razem	Ludności Przypływ = + Odpływ = —	Przeprowadzki wewnątrz okręgu miasta (Liczba osób)	W przemyśle i rzemiośle handlu i w ruchu transport: Przypływ	Odpływ	Różnica
1923 ogół.	13 353	775	168	14 296	8 411	1 461	166	10 038	+ 4258	15 547	4 859	3 326	+ 1533
1924 „	11 550	352	172	12 074	9 346	498	150	9 994	+ 2080	15 605	5 388	4 479	+ 909
1925 „	13 866	1009	291	15 166	10 062	1 835	220	12 117	+ 3049	17 274	6 205	5 027	+ 1 178
1926 „	11 916	1003	230	13 149	10 624	1 103	250	11 977	+ 1172	20 538	4 898	4 433	+ 465
1927 I kw.	3 237	251	62	3 550	2 785	245	36	3 036	+ 4[illegible]4	5 857	1 207	983	+ 224
kwiecień	14[illegible]1	75	10	1 486	1 155	82	16	1 253	+ 233	2 321	547	42[illegible]	+ 121
maj	1 073	67	3	1 143	1 060	73	10	1 143		2 186	528	385	143

C. Teraźniejsza liczba mieszkańców miasta Bydgoszczy:

	Polaków	Niemców	Innych	Razem	w tem Żydów
Podług spisu ludności z dnia **20. VI. 1925** . . .	94 318	9 166	534	104 018	921
Procentualnie	90,7	8,8	0,5	—	0,9
Przewyżka urodzeń i różnica ruchu od 20. VI. 1925 .	+ 5 778	— 551	+ 97	+ 5324	+302
Zatem liczba mieszkańców dnia 1. V. 1927 r. . . .	100,096	8,615	634	**109,342**	1223
Procentualnie	91,5	7,9	0,6	—	1,1

Bydgoszcz, dnia 30 czerwca 1927 r.

URZĄD STATYSTYCZNY.

Sprawozdanie Prezydenta miasta ze stanu i działalności Zarządu miasta Bydgoszczy za rok 1925.

(Ciąg dalszy)

Miejska Komisja Przewłaszczeniowa.

W roku 1925 wpłynęło do Miejskiej Komisji Przewłaszczeniowej 465 spraw i to 8 ogólno-administracyjnych i 457 przewłaszczeniowych, w tem 308 wniosków o udzielenie zezwolenia na przewłaszczenie, które dzielą się następująco:

a) 302 dot. nieruchomości miejskich z których załatwiono w roku 1925 — 204 przychylnie, w tem 3 pod zastrzeżeniem zatwierdzenia kontraktu przez Sąd Opoiekuńczy, gdyż rozchodziło się o małoletnich; 5 odmownie;; 4 odłożono do czasu przedłożenia poświadczenia obywatelstwa polskiego względnie (przy obcokrajowcach), zewolenia Rady Ministrów na nabycie nieruchomości; w 3 wypadkach kontrakt został cofnięty względnie rozwiązany.

W powyższych 5 odmownie załatwionych sprawach wpłynęy 3 rekursy, z których Pan Wojewoda 2 uchwały Miejskiej Komisji Przewłaszczeniowej uchylił a 1 zatwierdził.

b) 3 dot. nieruchomości rentowych, z których proponowano Okręgowemu Urzędowi Ziemskiemu w roku 1925 w 1 wypadku udzielić zezwolenia na przewłaszczenie.

c) 3 dot. nieruchomości ziemskich t. j. ponad 5 ha., w których proponowano udzielić zezwolenia na przewłaszczenie.

O ostatecznym załatwieniu spraw, podanych pod b) i c) nie była tut. Miejska Komisja Przewłaszczeniowa powiadomiona, gdyż Okręgowy Urząd Ziemski po załatwieniu przesyła zwykle decyzję wprost stronie kupującej.

Skład Miejskiej Komisji Przewłaszczeniowej pozostał niezmieniony i był następujący: Za przewodniczącego p. radca m. Tabeau, członkami pp. radcowie miejscy Milchert i Raczkowski oraz zastępca ks. radca Filipiak.

Posiedzenia Miejskiej Komisji Przewłaszczeniowej odbywały się jak w latach poprzednich zwykle w środy każdego tygodnia.

Opłaty administracyjne pozostały również niezmienione, a więc wynosiły 2,— zł od wniosku o udzielenie zezwolenia na przewłaszczenie.

Urząd przemysłowy.

W roku sprawozdawczym wpłynęło według dziennika 348 spraw i to:

a) 146 spraw ogólno-administracyjnych,
b) 142 „ dot. przemysłu i handlu,
c) 53 „ „ cechów rzemieślniczych,
d) 7 „ „ przedsiębiorstw ubezpieczeń prywatnych.

Skład Deputacji Przemysłowej w roku 1925 był następujący:

a) członkowie z ramienia Magistratu:
1. radca miejski Tabeau,
2. radca miejski Dittmeyer,
3. radca miejski Stróżyński.

b) członkowie z ramienia Rady Miejskiej:
1. radny miasta Gosieniecki,
2. radny miasta Janicki,
3. radny miejski Zacharjasiewicz,
4. radny miejski Chrobok.

c) czonkowie z ramienia obywateli:
1. przemysłowiec Fr. Bloch,
2. mistrz malarski Kaźmierczak,
3. mistrz blacharski Fr. Sporny,
4. mistrz blacharski Lewicki,
5. budowniczy Wł. Gaca.

Członkowie ad a) 2—3 w ciągu roku sprawozdawczego przestali być członkami Magistratu, a tem samem ustąpili z Deputacji Przemysłowej.

Urząd Stanu Cywilnego.

W Urzędzie Stanu Cywilnego zarejestrowano:

a) **Urodzeń:**	męskich		1.684
	żeńskich		1.608
	ogółem		3.292
	w tem było ślubnych męskich		1.441
	ślubnych żeńskich		1.408
	nieślubnych męskich		188
	nieślubnych żeńskich		167
	martwych ślubnych męsk.		42
	martwych ślubnych żeńsk.		22
	martwych nieślubn. męsk.		13
	martwych nieślubn. żeńsk.		11
b) **Ślubów:**	rzymsko-katolików		621
	ewangelików		44
	mojżeszowych		4
	adwentystów		1
	mieszanych i to:	ewangelik. kat.	39
		grecko-katolik z rzym.-kat.	1
		żyd z ewangel.	1
		katolik z żyd.	1
		prawosł. z kat.	2
		żyd z katliczką	1
		ewang. z prawsł.	1
		prawsł. z ewang.	1
		żyd z prawosł.	1
		ogółem	718
c) **Śmierci:**	męskich		667
	żeńskich		658
	samobójstw męskich		12
	samobójstw żeńskich		10
	nieszczęśliwych wypadków męsk.		29
	nieszczęśliwych wypadków żeńsk.		2
		ogółem:	1.378

W tej liczbie 4 wypadki dzieciobójstwa i 1 wypadek morderstwa.

Dziennik Urzędu Stanu Cywilnego wykazuje 1.893 numerów, dziennik zamówień dokumentów 4.331 numerów. Protokołów zapowiedzi spisano 734.

Do zakresu dobrowolnego sądownictwa wystawiono 345 doniesień o urodzinach nieślubnych.

Celem zniesienia opiekuństwa nad nieślubnem dzieckiem doniesiono:

a) o wylegitymowaniu po zawarciu małżeństwa przez rodziców dziecka w 40 wypadkach,

b) o śmierci nieślubnego dziecka w 114 wypadkach. Celem nadania opiekuństwa nad pozostałymi ślubnemi sierotami wysłano 213 doniesień.

Dziecko urodzone nieślubne uznano po zawarciu małżeństwa jako swoje w 40 wypadkach.

Adoptowano: 3 dzieci.

Nadano nazwisko męża matka nieślubnego dziecka w 5 wypadkach.

Do Miejskiego Urzędu Opieki Społecznej wysłano 345 doniesień o urodzeniu się nieślubnego dziecka.

Biurom parafjalnym doniesiono o zaszłej zmianie nazwiska w 48 wypadkach .

Bilans kasowy

wykazuje w dochodzie 4.837,63 zł wobec preliminarza	1.500,00 zł
wykazuje w rozchodzie 23.463,57 zł wobec preliminarza	15.827,00 zł
zatem dopł.: 1.8625,94 zł, a preliminowano:	14.327,00 zł

Urząd Wojskowy.

Z wejściem w życie nowej ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej, znaczną część czynności tut. Pow. Komendy Uzupełnień, objęło Biuro Wojskowe.

Wyżej wspomniana ustawa wprowadza zasadniczą różnicę w dotychczasowym trybie postępowania, a mianowicie: przeprowadzenie poboru jak również przyznawanie prawa do ulg, tj. półtoraroczne służby i odroczeń należy obecnie do kompetencji władz administracyjnych, a nie wojskowych, jak było dotychczas.

W roku 1925 powołano na ćwiczenia wojskowe rezerwistów r 1899 i 1900 oraz oficerów zezerwy r. 1899, 1900 i 1894.

Ćwiczenia odbyły się w turnusach a mianowicie:

I Turnus szer. rez. ćwiczył od	20. IV.	do 16. V.	1925 r
II " " " " "	22. V.	" 17. VI.	"
III " " " " "	22. VI.	" 18. VII.	"
IV " " " " "	27. VII.	" 22. VIII.	"
V " " " " "	28. VIII.	" 23. IX.	"

Turnusy ćwiczeń oficerów rezerwy:

r. 1899 i 1900	I Turnus od 6. VI. 1925 r.	do 17. VII. 1925 r.	
	II " " 1. VIII. "	" 11. IX.	"
r. 1894	I " " 20. V. "	" 14. VII.	"
	II " " 20. VII. "	" 13. IX.	"

Na mocy ustawy z dnia 22 marca 1923 r. o zasiłkach dla rodzin osób powołanych na ćwiczenia wojskowe wypłacono 311 rodzinom wzgl. rodzicom zasiłki wojskowe.

W roku 1925 załatwiono:

2.286	poszukiwań uchylających się przed wojskowością,
65	przekazań popisowych,
5.310	przemeldowań,
816	zawiadomień o zgłoszeniu się do ewidencji,
60	stwierdzeń obywatelstwa,
178	spraw karnych przeciw popisowym,
1.020	doręczeń kart powołania,
6.684	doręczeń kart mob.,
56	doręczeń książeczek wojskowych,
78	doręczeń kart odroczeń,
1.545	stwierdzeń pobytu,
1.016	spraw dotyczących ściągania kart mob.,
18	spraw dotyczących ściągnięcia książeczek wojskowych,
45	doprowadzeń do przeglądu,
105	wniosków o zwolnienie z wojska,
1.100	spraw dot. prowadzenia ewidencji koni,
3.825	rozmaitych spraw wchodzących w zakres wojskowośći.

Miejski Urząd Policyjny.

W skład Urzędu Policyjnego wchodziło w roku sprawozdawczym 10 oddziałów mianowicie: P. I.—VII., Biuro Meldunkowe, Biuro Paszportowe oraz Referat do walki z drożyzną i lichwą. Idąc za nakazem chwili t. j. oszczędnością,zlikwidowano z końcem roku 1925 Biuro Paszportowe oraz Pl. IV .i wcielono do biura Pl. I. Powstałą wskutek zlikwidowania Pl. IV. lukę w szeregu nazw pozostałych oddziałów wypełniono Biuro Meldunkowe, otrzymując nazwę Pl. IV. w miejsce dotychczasowej Pl. IIa, która tem samem przestała istnieć, Z dniem 1 października utworzono przy Miejskim Urzędzie Policyjnym oddział wywiadowczy i to z powodu tego, że organa policji państwowej zaprzestały czynić wywiady dla urzędu policyjnego w sprawach administracyjnych, gdyż ustawa z dnia 24. VII. 1919 r. D. P. B. nr. 61 poz. 363 zwalnia policję państwową od tego obowiązku, mówiąc, że zadaniem policji państwowej jest ochrona bezpieczeństwa, spokoju i porządku publicznego.

Dzienniki poszczególnych oddziałów wykazują w ogólnej liczbie 93.397 spraw zwyczajnych i 376 tajnych.

Urzędników było zatrudnionych:

1) etatowych: 1 radca miejski, 1 dyrektor biur, 2 starszych sekretarzy (z tych został jeden

mianowany st. sekr. z dn. 1. X. 1925 r.), 1 inspektor budowlany, 1 budowniczy miejski, 8 asystentów (2 asystentów otrzymało nominację w dniu 1. X. 1825 r.), 1 ekspedjent, 2 dezinfektorów.

2) funkcjonarjuszy 36, w tej liczbie 3 funkcjonarjuszy angażowanych na czas przejściowy z dziennem wypowiedzeniem, uczniów 5.

Mniej jak w roku 1924: 3 asystentów i 6 funkcjonarjuszy.

Biuro Pl. I. (Generalne).

Do biura Pl. I. wpłynęło w r. 1925 ogółem 11.697 spraw zwyczajnych oraz 24 tajnych. Spraw wojewódzkich wpłynęło 495.

W ciągu roku wystawiono:

kart myśliwskich	168
zezwoleń na noszenie broni	267
świadectw moralności	2007
wykazów osobistych do 1. XI.	5020
w dn. 1. XI. przekazano sprawy te biuru Pl. VII.	
zezwoleń na wywóz rzeczy	615
zezwolono na kolekty w wypadkach	40
poświadczono deklaracyj rentowych	1682
„ podpisów około	1600
„ odpisów około	2000
wystawiono poświadczeń pożycia małżeńskiego w celach rentoych, wojskowych i do kasy chorych około	2000
wystawiono poświadczeń do zniżek kolejowych około	3000
do zawarcia małżeństwa	58
o stanie majątkowym dla Konsulatu Gen. Niem. Poznań	154
wystawiono świadectw ubóstwa do Sądu około	1500
świadectw niezamożności do uzyskania paszportu ulg.	1354
świadectw ubóstwa dla władz wojskowych	325
świadectw ubóstwa dla urzędu celnego	154
dokonano numeracyj domów w wypadkach	8
załatwiono spraw konkubinatu w wypadk.	135
spraw przymusowego utrzymania rodziny przez męża w wypadkach	160
spraw zmiany nazwiska w wypadkach	15
„ faszowania nazwisk w wypadkach	26
„ bigamji w wypadkach	3
„ nadzoru policyjnego w wypadkach	3
„ nieprawnego wyrębu lasów i innych spraw leśnych w wypadkach	15
przyjęto raporty Komisarjatów Policji Państwowej o emigracji za pracą w wypadkach	12
o nielegalnem przekroczeniu granicy w wypadkach	12
załatwiono spraw zwalczania mszycy krwistej w wypadkach	2
zwalczania sówki chojnówki w wypadkach	2
zwalczania innych szkodników rolnych w wypadkach	8
spraw cyganów w wypadkach	5
„ ściągania opłat placówek R. P. zagranicą w wypadkach	126
„ nazw ulic w wypadkach	2
„ przymusowego wychowania nieletnich w wypadkach	14
zarekwirowano mieszkań przeważnie dla reemigrantów w wypadkach	162
załatwiono spraw eksmisyjnych w wypadkach	193
załatwiono spraw uprawiania sportów na niedozwolonych miejscach w wypadkach	4
załatwiono spraw przymusowego administrowania domów w wypadkach	18
zarządzono umieszczenie tablic ostrzegawczych i innych w wypadkach	20
skontrolowano i wyasygnowano rachunków więzienia policyjnego za wyżywienie aresztantów w wypadkach	16
Rozporządzeń policyjnych wydano w wypadkach	5

Przeprowadzono wybór zarządu i reprezentantów gminy żydowskiej i wprowadzono tychże w urząd oraz skontrolowano etaty i repartycje tejże gminy.

Oprócz powyżej wyłuszczonych załatwiono mnóstwo spraw takich, których nie zdolano wyszczególnić z powodu tego, że zachodzą jednorazowo. Dalej są scentralizowane w biurze Pl. I. jako biurze generalnem spray kasowe wszelkich oddziałów Urzędu Policyjnego a także zamawianie i zaopatrzenie tychże w artykuły biurowe co bądź co bądź zajmuje dużo czasu.

Zaznaczyć jeszcze wypada, że praca urzędników w omawianym oddziale jest znacznie utrudniona ciągłem nadchodzeniem publiki, żądającej wyjaśnień w każdym kierunku; w ostatnim czasie spotęgowało powyższe przeniesienie Państw. Urzędu Pośrednictwa Pracy do gmachu Urzędu Policyjnego w tym stopniu, że przestępują progi w mowie będącego biura dziennie przeciętnie przeszło 200 osób.

Biuro Pl. II karne).

Dzięki nadzwyczajnej czujności organów Policji Państwowej oraz przez przeprowadzenie

obławy ustaliła się liczba doniesień w Biurze Pl. II za następujące wykroczenia:

1) Zmudy szkolne	4166
2) wykroczenia przeciw przepisom meldunkowym	971
3) awantury uliczne, bijatyki, zakłócenia spokoju nocnego	770
4) przekroczenia samochodowe	2136
5) „ wozowe	1019
6) „ rowerowe	779
7) „ handlu towarami	520
8) „ domowe: za nieoświetlenie sieni, brak spisu lokatorów, zanieczyszczenie podwórza, śmietników i tak dalej	625
9) za zanieczyszczenie ulic i chodników	257
10) różne wykroczenia	3208
	14451
Różne pisma do władz	51
Razem	14502

Z tej liczby wysłano do dalszego urzędowania do Sądu 11 spraw za przekroczenia z § 361 ust. 5 K. K.

Od Pana Wojewody otrzymało Biuro Pl. II. 108 donosów do rozmaitych przedsiębiorstw w Bydgoszczy za nienadesłanie sprawozdań o stanie zatrudnienia w przemyśle w myśl rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 czerwca 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr. 48 poz. 427)

Biuro Pl. III. (Procederowe)

wydało w ciągu roku 1925:

Zezwoleń na przedstawienia teatralne	31
zarejestrowano filmów kinematograficznych	529
zezwoleń na reklamę wydano	85
zezwoleń na sprzedaż gazet wydano	50
kart legitymacyjnych dla podróżujących	56
kart rowerowych	2763
wykazów szoferskich	500
poświadczeń dopuszczenia do ruchu	100
zezwoleń na przedłużenie godziny policyjnej	234
zezwoleń na wygłoszenie odczytów	19
zewoleń na urządzenie koncertu	42
zgłoszono proceder różnego rodzaju	500
odmeldowano proceder różnego rodzaju	800
wniosków na patenty domokrążne wpłynęło	450
zabaw tanecznych odbyło się	831
spraw rozmaitych załatwiono	2400
dziennik spraw wojewódzkich wykazał liczb	513

Wydano jedno rozporządzenie policyjne dot. ruchu dorożkarskiego w obrębie miasta Bydgoszczy.

Biuro Pl. IV. (dla spraw opieki społecznej)

załatwiło w roku 1925 ogółem 3012 spraw zarejestrowanych w dzienniku, które dzielą się jak następuje:

ogólnych spraw	2509
spraw znalezionych rzeczy	211
licytacyj przedmiotów znalezionych zarządzono	3
transportów więźni oraz wychowanków wykonano	53
nieszczęśliwych wypadkw zgłoszono	239
książka kontrolna rzeczy zgubionych zawiera liczb	187
poświadczeń zguby wydano	9

Rozporządzeń policyjnych Biuro Pl. IV. nie wydało.

Z dniem 31. XII. 1925 r. zostało Biuro Pl. IV. zlikwidowane a wszelkie sprawy wcielone do Pl. I.

Biuro Pl. V. (budowlane).

Ogólna liczba spraw wedug dziennika 5750

Sprawy te rozkłada się na następujące pozycje:

1) udzielonych konsensów budowlanych	178
2) udzielonych konsensów budowlanych (kanalizacja i wodociągi)	31
3) fachowych orzeczeń	33
4) spraw dot. kanal. i wodociągów (oprócz konsensów)	247
5) spraw dot. dachów	206
6) „ „ fasad	978
7) „ „ szyldów	312
8) „ „ chodników	248
9) „ „ rusztowań	175
10) „ „ śmiertelników	98
11) udzielonych zezwoleń na rozbiórki	25
12) zażaleń do Pana Wojewody	177
13) zażaleń do Sądu	5
14) stałych aktów przedkładanych do kontroli	120
15) różnych spraw budowlanych, jak: zgłoszeń, raportów, reparacyj itp.	2908

Biuro Pl. VI. (zdrowotności).

Załatwionych spraw było według dziennika 9913, które dzielą się na:

1) Wypadki chorób zakaźnych jako to:

a) gruźlica płuc	177
b) dur brzuszny	67
c) płonica	283
d) błonica	77
e) gorączka połogowa	15
f) tężec karku	2
g) jaglica	36
h) koklusz	6
i) czarna ospa	7
j) biegunka	22
k) odra	265
Razem	957

2) dezynfekcyj wykonano 462
3) wydano zezwoleń na zakup trucizny 3574
4) wydano mandatów karnych 68
5) wydano paszportów na przewiezienie zwłok 34
6) wydano książek kontrolnych dla rzeźników 58
7) wypadków wścieklizny psów było 1
8) czerwonki świń było wypadków 12
9) wypadków parchu u koni było 1
10) wypadków cholery drobiu było 5
11) spraw prostytutek opracowano ogółem 650

5822

między któremi zachodziło:

a) spraw prostytutek zwolnionych ze stacji weneryczno-chorych 350

b) mianowicie chorych na:
kiłę 98
tryper 205
szankier 41
świerzbę 6

Razem 350

12) rewizyj podwórzy, śmietników, klozetów itp. 320
13) rewizyj warsztatów rzeźnickich 30
14) rewizyj piekarni 13
15) rewizyj zakładów fryzjerskich 49
16) rewizyj fabryk wód mineralnych 4
17) rewizyj klinik prywatnych (przez lekarza pow.) 2
18) rewizyj drogerji (przez lekarza pow.) 14
19) rewizyj stajen 55
20) wypadków samójstw 22
21) nieszczęśliwych wypadków 39
22) wydano paszportów na przewóz psów 23
23) wydano zaświadczeń badania trupów niezamożnych 68
24) załatwiono spraw zarazy płucnej u bydła 45
25) wydano zezwoleń na wywóz ubitych świń (wywieziono sztuk 4624) 46
26) rewizji mleczarni (przez lekarza pow.) 2
27) badań środków spożywczych 246
28) badań mieszkań 12
29) badań wodociągów wzgl. studzień prywatnych 8
30) badań wody w browarach, mających własne wodociągi 4
31 spraw różnych 3089

razem 9913

32) Nie dziennikowano:

a) zapozwów w sprawie szczepienia ospy, których wysłano 3400

b) wydanych zezwoleń na pochowanie zwłok 1337

33) szczepiono dzieci szkolnych 4100
34) szczepiono dzieci w pierwszym roku życia 3397
35) Niezgłosiło się do szczepienia (z powodu choroby, wyprowadzki, pryw. szczepienia itd.) 520

Nowych rozporządzeń policyjnych nie wydano.

Biuro P. VII. dla spraw obywatelstwa).

Dziennik dla spraw zwykłych zawiera 10916 liczb, w tem: z Województwa spraw 3912
do Województwa wysłano 4610
spraw politycznych było ok. 1500

Reszta: sprawy nadania, stwierdzenia, pozbawienia i zaświadczenia obywatelstwa, wystąpienie z obywatelstwa, poszukiwanie osób, kontrola prasy, ewidencja wydawnictw, zebrania, wiece, sprawozdania, sprawy towarzystw, likwidacyjne, przedłużenie pobytu, bezrobotnych, strajkowe, wydalenie osób, sprawy aptantów i różnego rodzaju inne sprawy.

Dziennik dla spraw tajnych ma liczb 340
rejestr obywateli polskich osięgnął liczby 7288
formalnych poświadczeń obywatelstwa polskiego wystawiono 836
aktów uznania 170
Zezwoleń na dalszy pobyt 881
kart azylu wystawiono 10

Od 15—28 lutego wysłano 750 optantom przypomnienia do opuszczenia granic Rzeczypospolitej; wskutek tego rozwinęła się obszerna korespondencja w sprawie zaczepienia opcji, rekursów na tut decyzje, przedłużenia im pobytu i t. d.

Biuro Pł. IIa. (Meldunkowe).

W roku 1925 wpłynęły do Biura Meldunkowego sprawy następujące:

1) z poszczególnych urzędów samorządowych, państwowych jak i osób prywatnych w sprawie podania adresu, stwierdzenia personalji, stwierdzenia jak długo dana osoba w Bydgoszczy zamieszkuje, dołączenie odpisu kart meldunkowych itd. 26081
2) wpłynęło policyjnych zameldowań 16609
3) wpłynęło policyjnych przemeldowań 18577
4) wpynęło policyjnych odmeldowań 13569
5) wydano zaświadczeń pobytu 1387

6) wydano świadectw moralności 1807
7) udzielono wywiadu osobom prywatnym osobiście 1109
8) udzielono wywiadu osobom urzędowym osobiście 10795
9) udzielono wywiadu urzędom telefonicznie 4300
10) zażądano wyciągu z rejestru karnego 1301
11) zapytań wysłano do poszczególnych urzędów policyjnych czy dana osoba jest karana 2104
12) na mocy list Urzędu Stanu Cywilnego uzupełniono kart meldunkowych jak: urodzenia, śluby i śmierci 5388

Z dniem 1 listopada przeprowadzono reorganizację Biura Meldunkowego, mianowicie zniesiono system kartkowy w komisarjatach Policji Państwowej, a zaprowadzono także główne księgi meldunkowe dla spisu ludności według ulic i alfabetu t. j. nie przyjmują meldunków Komisarjaty P. P., lecz gospodarze domów, którzy zostali zaopatrzeni w odnośne księgi; zaś Biuro Meldunkowe samo zostało przy starym systemie.

Jak już poprzednio nadmieniono, nosi biuro to od 1. I. 1926 r. nazwę Pl. IV.

Biuro Paszportowe

wystawiło w ciągu roku 1925 paszportów:

do Niemiec	482
„ Francji	87
„ Ameryki	6
„ Brazylji	4
„ Jugosławji	1
„ Austrji	12
„ Szwajcarji	8
„ Egiptu	2
„ Kanady	3
„ Rosji	3
„ Angljii	6
„ Włoch	28
„ Łotwy	4
„ Holandji	4
„ Ukrainy	1
„ Rumunji	8
„ Palestyny	5
„ Turcji	—
„ Czecho-Słowacji	21
„ Belgji	8
„ Argentyny	8
„ Gdańska	1
do wszystkich krajów Europy z wyjątkiem Rosji i Ukrainy	15
razem:	717

przedłożono paszportów	536
udzielono wiz na wyjazd zagranicę	2931
„ „ ulgowych	220
„ „ bezpłatnych	572
„ kilkakrotnych wiz	17
„ wiz do Gdańska i z powrotem	240
opłat konsularnych pobrano w wypadkach	1
udzielono zezwoleń na przyjazd do Polski	2988

Z dniem 31. XII. 1925 r. zostało Biuro Paszportowe zlikwidowane. Sprawy zezwoleń na przyjazd do Polski przejęło Pl. VII., zaś wszelkie inne Pl. I.

Referat do walki z drożyzną i lichwą.

Celem odciążenia Komisarjatów P. P. w zwalczaniu drożyzny i lichwy przydzielono do referatu 2 posterunkowych P. P. Wymienieni przeprowadzili dziennie kontrolę w sklepjach i przedsiębiorstwach handlowych, przedewszystkiem badali ceny detalicznej sprzedaży i ceny nabywanych towarów art. 17, 18, 19, 21, 23, 25 i 26 ustawy z dnia 2 lipca 1920 r. o zwalczaniu lichwy wojennej, a szczególnie z § 1, 2, 3 i 5 rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lutego 1923 r. Dz. U. 22, poz. 139.

W okresie sprawozdawczym wpłynęło spraw 581

z tego przekazano Prokuraturze spraw zupełnie opracowanych 42

orzeczeń karnych wydano 175

i to: za prowadzenie nie przepisowego cennika, za nieposiadanie wogóle cennika i faktur 175

Reszta wpłynionych spraw nie miała, jak się po zbadaniu okazało, dostatecznych znamion karygodnego czynu 312

Z przekazanych Prokuraturze spraw toczyły się przeważnie o lichwę mieszkaniową 25

W handlu artykułami pierwszej potrzeby spostrzeżono przekroczenia w wypadkach 17

Biuro wywiadowcze.

Utworzony z dniem 1. X. 1925 r. Oddział Wywiadowczy przy Miejskim Urzędzie Policyjnym, zatrudniający 4 wywiadowców, przeprowadził w czasie od swego utworzenia do końca roku sprawozdawczego **1372** wywiadów.

Więzienie policyjne.

ulokowało i zaprowiantowało w ciągu roku 1925	3667	osób
bezdomnym udzielono noclegu	72	„
w stacji weneryczno-chorych ulokowano i leczono	352	„
lekarzowi przedstawiono do badania	1299	„
z osób ulokowanych w stacji weneryczno-chorych leczono:		
na kiłę	98	„
„ rzeżączkę	205	„
„ szankier	41	„
„ chorby skórne	6	„

Rewizji prostytutek zawodowych odbyło się 208.

Miejska Pracownia Bakterjologiczna.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono w Miejskiej Pracowni Bakterjologicznej następujące badania:

Badań krwi na odczyn Wassermanna	2345
„ na Tbc (gruźlicę)	530
„ „ dyfterję	27
„ „ tyfus	141
„ „ gonokoki	94
„ „ meningokoki	3
„ „ dysenterję	1
„ „ bac. botulinus	1
„ „ malarję	4
„ „ bact. coli comm.	16
„ różnych (bakterjologiczne, chemiczne, morfologiczne i t. p.	723
razem:	3879

(dalszy ciąg w następnym numerze).